

УДК 619:616.986.7:636.2

ЯРЧУК Б.М., КОРНІЄНКО Л.Є., БЛИК С.А., ТИРСІН Р.В.,
ДОВГАЛЬ О.В., ШУЛЬГА П.Г., ТИРСІНА Ю.М., кандидати вет. наук.

Білоцерківський національний аграрний університет

ГРУШКО В.В.

Управління Держпродспоживслужби в Хмельницькому районі Вінницької області

ЕПІЗООТИЧНА СИТУАЦІЯ, ДІАГНОСТИКА ТА ОСНОВНІ ЗАСАДИ ПРОФІЛАКТИКИ ТА БОРОТЬБИ З ЛЕПТОСПІРОЗОМ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Наведені дані щодо епізоотичної ситуації, епізоотологічних особливостей лептоспірозу та етіологічної структури лептоспир у великої рогатої худоби в Україні (1994–2015 р.р.), в Вінницькій області (1994–2015 р.р.) та господарствах Хмельницького району (2006–2017 р.р.).

Епізоотична ситуація з лептоспірозу ВРХ в Україні, Вінницькій області та господарствах Хмельницького району характеризується певними коливаннями числа неблагополучних пунктів та хворих тварин, з відносною, її стабільністю.

Основними серогрупами лептоспир, якими уражалась велика рогата худоба в Україні, Вінницькій області та Хмельницького району є: *L. hebdomadis*, *L. sejroe*, *L. icterohaemorrhagiae*, *L. grippotyphosa*, *L. pomona*.

Ключові слова: велика рогата худоба, реакція мікроаглютинації (РМА), серологічні групи лептоспир, епізоотична ситуація.

Дана робота виконана в неблагополучних з лептоспірозу господарствах Хмельницького району Вінницької області та на базі Хмельницької міжрайонної державної лабораторії ветеринарної медицини.

Епізоотична ситуація з лептоспірозу великої рогатої худоби в Хмельницькому районі Вінницької області за 2006–2017 роки наведена в табл. 1.

За 6 років (в 2009 році спалахів лептоспірозу не зареєстровано) зареєстровано 7 неблагополучних пунктів з лептоспірозу, а саме: СПСТ "Колос" с. Терешпіль, ТОВ "Україна-Порик" с. Порик, ТОВ "Зернопродукт" с. Воронівці, ТОВ "Зернопродукт" с. Липятин, ТОВ "Україна-Порик" с. Порик, ПрАТ "Зернопродукт" с. Хутори-Кривошиїнські.

Таблиця 1

Епізоотична ситуація по лептоспірозу ВРХ в Хмельницькому районі Вінницької області за 2006-2012 роки

Роки	Виявлено		Назва господарства або населеного пункту
	неблагополучних пунктів	хворих тварин	
2006	1	448	СПСТ "Колос" с. Терешпіль
2007	1	10	ТОВ "Україна", с. Слобода-Кустовецька
2008	1	9	ТОВ "Україна-Порик" с. Порик
2009	-	-	-
2010	2	224	ТОВ "Зернопродукт" с. Воронівці, ТОВ "Зернопродукт" с. Липятин
2011	1	20	ТОВ "Україна-Порик" с. Порик
2012	1	28	ПрАТ "Зернопродукт" с. Хутори-Кривошиїнські
Всього	7	739	7

В неблагополучних пунктах захворіло 739 голів ВРХ різного віку. В кожному випадку спалаху лептоспірозу проводилось ретельне епізоотологічне обстеження, аналізувались епізоотологічні особливості та характер прояву захворювання.

Проведений епізоотологічний моніторинг свідчить, що основною причиною появи спалахів лептоспірозу був безконтрольний рух поголів'я, завозились тварини, серед яких були лептоспіроносії.

З 2013 року і до 2017 року неблагополучних пунктів та хворих лептоспірозом тварин в господарствах Хмельницького району не виявлено.

Варто зазначити, що з метою ефективного контролю епізоотичної ситуації проводяться серологічні дослідження великої рогатої худоби на лептоспіроз.

За зазначений період досліджено 733 проби сироваток крові, всі проби були негативні.

Провідна роль в етіології лептоспірозу в районі належить *L. hebdomadis* та *L. seiroe*.

За 21 рік виявлено 247 неблагополучних пунктів та 4004 хворих тварини.

Отже, епізоотологічне обстеження господарств Хмельницького району показало незначний ступінь поширення лептоспірозу ВРХ та незначне зростання інфекції протягом останніх років. За 2006–2012 роки в районі зареєстровано 7 неблагополучних пунктів, захворіло 739 тварин.

З метою ефективного контролю епізоотичної ситуації проводяться серологічні дослідження ВРХ на лептоспіроз. за 2013–2017 роки досліджено 733 проби сироваток крові, результати негативні.

На території Хмельницького району переважно циркулюють сероваріанти *L. hebdomadis*, *L. seiroe*, рідше *L. grippotyphosa*.

Доведено, що лише комплекс оздоровчих заходів із застосуванням курсу антибіотикотерапії та активні вимушені щеплення тварин, передбачені інструкцією "Про заходи профілактики та оздоровлення тварин від лептоспірозу" є швидким та ефективним засобом ліквідації лептоспірозу ВРХ в господарствах.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Епізоотологічні та епідеміологічні аспекти лептоспірозу в Україні: наук. бр. / [М.С. Мандигра, С.А. Ничик, В.В. Уховський, Г.Б. Алексеева та ін.]; Нац. акад. аграр. наук України, Ін-т вет. медицини, Держ. установа «Ін-т епідеміології та інфекц. Хвороб ім. Л.В. Громашевського Нац. акад. мед. наук України».– Київ: Принт-центр, 2014.– 46 с.

2. Качур В. Епізоотологічний моніторинг лептоспірозу сільськогосподарських тварин у Вінницькій області / В. Качур.

3. Поширення та етіологічна структура лептоспірозу великої рогатої худоби на території України / Г.Б. Алексеева, О.С. Петренко, В.С. Баранов // Ветеринарна біотехнологія : бюлетень.– 2013.– №23.– С. 14–17.

4. Шуршина В. Ветеринарний захист від лептоспірозу тварин // В. Шуршина, Г. Зон // Вет. медицина Укр.– 2004.– №6.– С. 16–18.